

A' NÉGYLEVELÜ LÓHER.

Beszély.

KUNOSS-TUL.

(Folytatás.)

Jóska ohajtása teljesült; a' lóherbokor között egy szál négylevelű is volt, melyet az örömében szokdelő fiu gondosan keblébe rejtett 's derült arczal sieté fölkeresni az enyelgő lánytársaságot. Ez épen egy gyöp-ágyra települt, 's gondolatsikerülés jeléül fűszálakbul koszorút kötöze. Ozmina a' kertészfiura gondolt, 's meg akará próbálni: valljon olly szivesnek — hogy ne mondjam szerelmesnek — bizonyítandja e őt a' koszorúkötés, mint minőnek ő érzi magát a' szeretetre méltó ifju iránt. A' koszorúkötés sikerült; teljes elégyültséggel mutogatá azt örömmosoly közt rokonainak, midőn a' kertészfiu érkezék, 's a' lányok mindenikének egy egy bokkrétát nyujta. Ozminát meglepé a' bokréta által nyilvánított figyelem, 's nem tartóztathatá magát, hogy viszonaajándékul, játszilag neki ne adja ama' fű-koszorút, melly az ő kölcsönös vonalmuk titkos tanúja volt.

Az öreg Ferencz bámulva mereszté szemeit az örömbrogva hozzá sietett fiura, kit már olly régóta nem látott igazi vidáman; de méginkább csudálkozék, midőn Jóska neki azt a' nyilatkoztatást tevé, hogy katona leend. Az apa nem tudott mit felelni. Ő nem volt ellensége a' katonaságnak. Egyetlen testvére is fegyverviselő volt, 's szinte őrmesteri polczra jutott, midőn az 1812iki szigoru élbén, olly sok ezerrel együtt a' francia - német hadseregbül, Oroszország rettentő fagya, neki is jégkoporsót 's hó-szemfődelet készíte. Minthogy azonban ennek emlékezetét egy pár év enyhité, e' szemponthul nem mondott volna ellene fia szándékának, mert ő maga is igen sokszor szokta volt mondani, hogy mindnyájan tartozunk egy halállal; de az nem akart összeférni atyai érzelmeivel, hogy egyetlen egy magzatát, 's öregsége gyámolát bocsássa el magától.

Még folyvást hallgatott fia nyilatkoztára, midőn életepárja, Margit asszony, a' szobába lépett. Első volt, neki elmondani fiuk akaratját; 's mi természetesb, mint, hogy Margit asszony, egész anyai hatalmának ráfordításával le ügyekezett beszélni Jóskát az ő — mint Margit asszony mondá — bo-

lond gondolatárul. Csakugyan sikerült is neki pilanatilag; legalább Jóska megnyugodtnak látszék, 's nem makacszkodott szándéka valóításában. Egy véletlen eset azonban ismét mindent elronta. Ugyanis egyik vasárnap délután hirtelen összeesődül a' kiseddel falu egész népe 's bámulva néz egy csapat czifra legényt, mikép ez a' vendégház előtt élénk muzsika közben válogatott 's betanult lépésekkel járja a' méltóságteljes nemzeti tánczot. — A' legénység — toborzó csapat volt; egész a' képtelenségig besinórozott és sujtásolt dolmánnyal 's nadrággal, ennek nyiladékába tüzött szinte bokáig erő tarka kendőkkel, kivarrott 's hosszú czafrangos csizmákkal, majdnem tenyéryi nagy pengős sarkantyukkal, és lengő kócsagtollu csákoival, mellynek vitézkötése, játszilag hintázott minden mozdulatra.

A' nézők közt vala Jóska is, ki életében először láta most toborzókat. Milly szépnek látszhatott előtte a' katonai élet, mellyre különben is olly igen nagy hajlandósága volt! Az őrmester, ki a' körüle tánczoló hat legény mozdulatit könnyű előtáncsokint látszek vezetni, csakhamar észre vevé a' néző sokaság közt Jóskát, a' deli természetü kellemes ifjat, mikép őket önfeledséggel bámulja; kiolvasá szemeibül azon vágyat, mellyel a' katonaság iránt viseltetik, 's szinte előre bizonyos volt, hogy benne egy haszonvehető derék újonczra talált.

Vége lön a' táncznak. A' toborzók izzadásukat törülgeték, 's nem épen finom enyelgést kezdének a' széledni nem igen akaró néppel, különösen pedig a' falu rózsarczu leányival. Az őrmester azonban, kötelességéhez hiven, — újoncz - kerítésrül gondoskodék, 's először is Jóskával kezdé beszédet, ki nem csak termete, hanem diszes öltözete által is kitűnő volt a' többi porlegénység között. Eldicséré neki a' katonaelet kellemeit, a' vitézség rögtönös megjutalmaztatását, 's igéré, hogy ha katonaságra kedve van, az ő ajánlása mellett, — esztendő mulva bizonyosan vele egy rangban, őrmesteri hivatalban leend, két esztendő mulva pedig mulhatlanul hadnagyságra emelkedik, 's már akkor, ugymond a' mézes szavu őrmester, nadrág 's dolmány-czifrázatára mutatva, e' hitvány szőrszinór helyett aransujtás fog csillogni ruházatán, 's nem lesz leány, nem lesz földes- vagy gróf-

kisasszony, ki a' szép huszárhadnagra epedő szemet nem vet.

Ezen utolsó pont, melly őt Ozminára emlékezteté, legcsábitóbb volt Jóskára nézve; mert — mint ő hívé, a' mély belátásu 's nagy tapasztalással bíró — őrmestertül ugyanazt hallá, mit ő már régen gondola magában, t. i., hogy ha ő huszár-tiszt lehetne, akkor mind Ozminának bizvást megvallhatná szerelmét, mindpedig a' jószívü Ivánkay megegyezését nagyobb valószínűséggel remélhetné.

Az őrmester még folytató édesgető rábeszélését, midőn Jóskában az elhatározás már megtörtént, 's egyszerre, — a' körülállók nem kis bámultára — fölkiáltott: Én őrmester uré vagyok, én a' király szolgálatába állok; 's kezét nyújtá az őrmesternek, ki dicséret 's biztatással halmozá a' csákö-föltevés által katonává avatott Jóskát. A' körülálló legénységet fölszólítá példája követésére; azonban senki nem volt, az ábrándos kertészfiu nézeteiben osztakozó, 's e' szerint magát beavattatni készkedő.

Bárkás, ez Jóska nemesi vezetékneve, — álmiai valósultának kezdetén látta magát, 's Ozminától, szüleitül 's gyermekése örömeinek tanyájátul leendő elválását nem találta olly szomorító-nak, mint minő ez a' jövődőség kecségetető sugárzata hiányában lett volna. Nem győzhető le azonban mégis aggodalmát, melly a' bucsuzás elkerülhetlensége miatt keblében támadt. Mit fog róla itélni Ozmina, ki előtt szive indulatit föl nem fedezheti, kinek azon sejtésekrül még csak intést sem adhat, mellyek mostani lépését előtte csak résznyire is igazolhatnák. E' gondolatok foglalatokodtaták őt ekkor is, midőn Ivánkay hajduja megérkezék, 's urasága nevében az őrmestert 's katonaujonzát a' kastélyba hívá.

Az őrmester sokszori tapasztalásbul tudván az illy hivatás okát, szokott módja szerint, egészen huszárruhába öltözteté Bárkást, kin a' toborzók legkaresubbikának czifra öltözete úgy állott, mint-ha egyenesen testéhez szabták volna. Ezen előgondoskodás után, melly egyébiránt Bárkás elhatározottsága miatt fölszemes volt, — a' kastély felé indulának kísértetve több süherdertül 's leánytul, kik a' deli katonaujonzot egyiránt ígézetes-

nek találák. Ma Bárkás is tetszett önmagának feles ruházatában, 's könnyebb szívvvel ment a' kastély felé, mint ezt a' bucsuzás alkalmával teendhetni vélte.

Ivánkay a' tornácban ült, félkomor merengés közben eregetve pipája füstét; mellette Ozmina állott könyzavaros szemekkel, 's gyermeki bizalommal nagyatyja vállához dűleszkedve; előttük a' kertész és kertészné volt, — az szokott egykedvűségén csak árnyéklátat viselve az atyai sziv megszorodtának, ez — minduntalan kítőró könyűit száritgatva ünnep-napi patyolatkötenye sarkával. Így találta őket az érkező őrmester. Mindnyájan elámultak Jóska láttára; szinte nem akartak hinni szemeknek, annyira delivé tette őt a' huszáröltözet.

Jóska illedelmesen megsókolá Ivánkay kezét, ki őt meggondolatlan lépéseért először megdorgálá, azután pedig kiváltásrul kezdé beszédet az őrmesterrel. Jóska azonban csak hamar véget vetett ennek, nyilatkoztatván, hogy neki elszánt akarattja, katonáskodni, 's hogy ő ismét és ismét csak katonaleendő. Ivánkay félbuzusan fordult el tőle e' nyilatkozásra; Ozmina nem tartóztathatá könyűit, 's elosonta a' közel szobába; az apa fejét csóválta, Margit asszony pedig zöpögve sirt. Kevésben mult, hogy Jóska szive is el nem lágylt ez érzékeny jelenetre; azonban neki állhatatosnak, rendithetlen szilárdságúnak kellett lennie, hogy keble méltó jutalmát egykor fölhalálhassa. Most Ivánkay is elhagyá néhány pillanatig a' társaságot, 's ez alatt időt nyert Margit asszony a' legkeserűbb szemrehányásokra fia ellen, mellyek azonkan szintolly kevéssé voltak foganatosok, mint előbbi kérései, rimázkodásai. A' visszatért földesur atyai intésekkel fordula Jóskához, 's oktatást és tanácsot adván neki jövődő magaviselete iránt, egy tele erszényt nyujta kezébe 's magátul elbocsátá. Jóskának azonban lehetlen volt mennie, a' nélkül, hogy Ozminától bucsut vegyen. Elszántan lépett be a' szobába, hova őt előbb osonni látá; 's ime, az angyali teremtés imádkozva térdelt egy kised kép előtt, mellyen a' hét törrel átszurdalt szívé istenanya remekvonásokkal volt festve. Ozmina fölrettent, 's visszafordultában az érzelmeitől elkapott ifju karjai közt találta magát. — Egy villámroptü néma csók; egy emlék Ozminától, az istenanya

képe, mely hozzá szinte a' bámulatosig hasonlita; 's megtörtént az elválás, a' félt, a' rettegett.

III.

A' toborzók indulása, érzékeny jelenettel párosult. Sok nép gyült ismét össze, 's valódi sajnálattal nézé a' siránkozó anyát, a' szemeibül könnyüket törölő kertészt, 's a' szülei megnyugtatóásával, vigasztalásával foglalatokodó katonaiújonczot, kitül egyik 's másik gyermekkori pajtás, ezernyi szerencsekívánatot közt bucsuzék.

Csak a' toborzókra nem volt hatása e' szomorú elválásnak. Ők ujongató vigalommal köszöntögeték egymásra 's a' körülállókra borpalackjait, 's diadalörömmel csapdosák kiürült üvegeiket a' vendégház falaihoz, míg végre az őrmester parancsára felittasan kocsira vergődtek, Bárkást kedvesei karjaiból kiszakasztva magokhoz ültették, 's fürgeteg módjára elrobogtak.

Bárkás mind azon faggatásoknak 's kellemetlenségeknek ki volt téve, mellyeket katonaiújoncz valaha türt. Azok, kik őt előbb mézes szavakkal tartották: utközben rajta edzették durva elmésségöket, 's tárgyakra beszéltek neki, mellyek őt irtózattal 's gyűlölséggel töltötték el a' szabadosan választott életnem iránt. Később még testi sanyaruság 's méltatlan bánásmód is járult sorsa nehezítéséhez, mi őt annyival szivrehatóbban érinté, mert lelkében a' gyengédség magva mélyen gyökerezett; 's nem volt senkije, kinek megpanaszolható fájdalmait; nem semmi kilátása, melly jövődjé iránt biztos reményeket támaszthatott volna keblében, 's talán elcsüggedett volna, ha a' híven őrzött négylevelű löher jóslólag, álmokat nem táplál vala keblében boldog jövődjé iránt.

Időközben minden katonai fegyvergyakorlat nemét annyira megtanulta Bárkás, különben is annyira kitünté magát józan viselete által, hogy tisztei elégedését, sőt hajlandóságát is megnyeré. Ez gyors előléptét voná maga után. Év lefolyta előtt már őrmesteri rangot nyert, 's kedvező kilátást magasb tisztségre, mert Napoleonnak oroszországi szerencsétlen táborzása után Austria is ellene fordult, 's elég alkalom kínálkozék, a' megújult francia háboruban személyes bátorságának nyilvános tanujleit adhatni.

(Féle bővebben.)

EGY IRÓ ÉLETRAJZA.

ÖNMAGÁTUL.

(Folytatás.)

Egy reggel szokatlan gyöngéd hangon szólita meg atyám, szelid 's szinte atyai érzésekre fakadva adá tudtomra, hogy a' szekér készen van számomra, 's hogy ő engem városi főbb iskolákra küld, hol magamat kimiveljen és tökéletesítem. Minden jól el van rendelve — ugymond — csak ülj fel a' szekérre és semmiről se aggódjál. Csak ekkor csokolt meg, máskor sohasem, hacsak kicsiny gyermek koromban nem, mire nem emlékezhetem. — Én felültem a' szekérre, 's az V*ra hozott. Itt eltöltöttem a' diák iskolákra szánt vagy szükséges hat esztendő, a' nélkül hogy csak egyszer vittek volna vacatióra haza. Az ott töltött hat esztendőnek végén egy levelet adnak kezembe, mellyet apám küldött, 's mellyben az javasoltaték, hogy Gy*re mennék 's barátta vagy szerzetessé öltözzem föl; igérvén atyám, hogy ha e' kívánságát teljesítem, különös gondoskodását és szeretetét érezteti velem. Ezen ajánlat foganatos lett, mivel egy utasítás vala hozzá mellekve, mellynek tartalma szerint három száz forintot vehettem kezemhez X. urtul. Ezt apám jól számította ki. A' tanuló igen szívesen fogad el illy somma pénzt.

Még sohasem volt egyszerre annyi pénz kezem között. Tizenkét éves levén már ekkor, a' pénznek, illyen koru 's a' jövődjéről nem gondolkodó ifjak szokása szerint, hamar torkára hágtam; hiszen gondolám azt is, hogy atyám különös gondoskodását igérte. A' pénzből alig maradt annyi, mennyivel Gy*re mehettem, hol apám ohajtását teljesítve csakugyan a' szerzetbe léptem.

Előljárom kedvezőleg viseltetett irántam, mert apámtul erre különösen el volt készítve — mint későbbben megtudám — ne hogy valamiképpen a' kolostori élettől visszajedjek, 's neki majd kellemetlen órákat okozzak. De miután már fel valék szentelve, a' dolog egészen megváltozott; előljáromnak irántam mutatott szívesége egészen megszűnt. — Az egyszerre kezemhez vett háromszáz forinttal V*n, 's a' nagy fordulat előtt, olly életmódot izeltem meg, mellyet tovább folytatnom 's követnem szabad nem volt, de titkon csakugyan folytattam még is. Ezért megfenyítettek, 's mivel a' fenyítéknek gyakran kellett volna megtörténnie, én pedig azokat tovább tünni nem akarám a' szerzetet odahagytam, hat esztendei benlétem után. Tanultam már ben annyit, mennyivel elérhetni reméltem. Az atyai házhoz természetesen vissza nem mehettem, mert az atyai szándékkal és tervvel ellenkezve érzékeny ölelésre még tizenkét évi távollétem után sem számolhattam.

Nem gondolva meg hová és miként utazzak, egy felhős estve, midőn már mindent nyugalomban lenni gyanítottam, a' kolostoron kívül valék.

Soká határoznom nem lehetett, hanem az éjnek mindent elfödő sötét leplebe bukcolózva utnak indultam, 's reggel az erdő sűrűjébe rejtezésem estve ismét folytatám utamat, míg czélhoz, azaz néhány nap, vagy inkább néhány éj múlva K^{ra} értem. Kinos helyzetemben nem maradhattam soká, mert éhen kellett volna meghalnom, erre pedig nem volt kedvem. A' módot, mint jutottam academiára, elhallgatom, elég hogy a' philosophiai cursust elkezdtem; nem olly czélbul, hogy minél alaposabb philosophus legyek, hanem hogy azonban kisebb gyermekeket tanítva élhessek.

Éppen már midőn a' philosophiát Kⁿ elvégeztem, egy tanulóársom nyomomba igazította azokat, kik fölkerestetésemre 's elfogatásomra küldettek. Mindenütt vannak illy rosz emberek, hiszen ugy tartom, hogy azzal csak nem követtem el vétket, hogy nekem a' kolostorban nem tetszvécn onnét kijöttem. Kevésbe mult, hogy kézre nem kerültem; csodálatosan és hirtelen tüntem el K^{rol}. Inasképpen szolgáltam fél esztendeig B^{ur} uraságot; de mivel szüntelen az forgott eszemben, hogy ha apám olly kemény vagy mostoha nem lett volna irántam, én magam is éppen illyen ur lehetnék, a' kötelesség kedvetlenül 's nem elég pontosan teljesítvén szolgálataiban elbocsátott, minek azonban magam is nagyon örültem, noha nem tudám, mihez kelljen fognom. Szolgálni teljességgel nem volt kedvem, mert uri házbul születtem. Elni azonban, még pedig jól élni másképp nem tudván, ismét szerzetes életre zántam magam; ott gondolám, ha teljes szabadságom nincs is, de jól élek, azonban a' sors egyszer üldözöbe vett, 's nem szünt meg üldözni.

Mínthogy már kétszer kitanultam a' philosophiát, olly dolgok ragadtak meg emlékezetembem, mellyek szerzetesbéli némelly szabályokkal és szokásokkal nem fértek össze. A' jó élet következtében ismét erőre kaptam, 's untam azt megtartani 's teljesíteni, mit szerzetes létemre tennem kötelességem vala, 's a' mit sovány hitvárságomban megtartani könnyű vala. Végre elűzték, 's ennek négy fő oka volt; először a' bűjtöt nem tartottam meg szorosán, mert okoskodások után arról akartam meggyőződni, hogy étel és étel között nem szükséges különbséget tenni; másodsor az imádkozásra rendelt időt gyakran elmulasztottam; azt hozván föl mehetségemre, hogy a' kényszerített imádság nem lehet kedves isten előtt, 's hogy azt kényszerítlenül kell végbevinnem, midőn nekem tetszik; harmadsor, ellenségemmé tevém előljáróimat az által, hogy predikációikat nem dicsértem, sőt temmit sem érőnek állítottam; negyedsor, hogy egy becsületes polgárnak lányával szerzetes társaim véleménye szerint szorosabb smeretségben valék, mint ők szükségesnek állították, ezek voltak a' főbb okok, hogy kikergettek.

Azt éreztem magamban hogy szerzetesnek már alkalmatlan vagyok, de mit tegyek tehát? gondolám. G^{be} mentem olly czélbul, hogy ott a' törvényt kitanulom, 's aztán magamat censuráltatva prókátorrá leszek. E' szándékomat végrehajtottam ugyan, t. i. a' törvényt már másfél évig hallgattam, de egy jó barátom, ő is jurista volt, hazulról szép somma pénzt kapott, 's mig abban tartott olly vígan éltünk, 's egyszersmind olly pajkosságokra is sikamlottunk, hogy miattunk az iskolából nem csak kikergettek, de még rosszabb következekektől is tarthatánk, hanem azoknak ugy vettük elejét, hogy tüstént katonának álltunk be. Még falán ott sem lehetünk volna bátorságban annyira böstörködtek ellenünk mind tanulóársaink, mind pedig tanítóink 's előljáróink, de szerencsénkre a' regement Olaszországba menni rendeltetett. Itt már most véde valánk üldözőink ellen, de a' katonai szoros sub-

ordinatioval én nem barátkozhattam meg, mert az mind az iskolait, mind az inasit, mind pedig a' szerzetes életbeli felülhaladta; ugyan is, csak egyetlen egy ellenmondásért megvesszszözték. Olaszországban jó formán meg sem álltunk, visszatértünk Ausztriába.

(Folytatása következik.)

H I R - K A L Á S Z O K

az élet földéről.

B u d a p e s t, tavaszutó 31kén. Szokatlan dolog, rendkívülség, de még is ugy van: a' budai vár napnyugoti oldalánál elnyuló téren, gyakor izbeni esőzésein, 's égiháborus rekkenő meleg napjaink daczóra is — hó van. A' várbul még a' télen ezernyi kocszira kihordott, 's az érintett helyen összehalmozott hóföteg még most nem olvadtott el; 's ha minden rendű hűvestők, magánosok, czukrázások 'stb. naponkint meg nem látogatnák, 's mint valamely tartalék-vagyonbul mindegyre nem hordogtatnának; még aratásra is maradna belüle hirmondó. — Nem egészen újsági érdek nélkül valót hiszünk mondani azért is, hogy városainkban e' hét elejétül fogva tetemes érettségű c s e r e s n y é t kaphatni; nem ízeset ugyan, de legalább kíváncsiság-elégítőt, 's május-it, mellyrül a' növény-életnek olly későn fejlődése miatt méltán kétkedhetünk. — Lóversenyek Isője ma tartatott a' Rákoss-téren, szokott mód szerint, 's szokott nyereség-vágy által izgattatva!

P e s t i h i r e k. A' pusztító vizár után ismét elkezdék az építést, nevezetesen a' Statioutczában már négy van munkában. Ugyan ez utzában három helyen megjegyezve: W a s s e r h ö h e d e n 15. M á r z 1838. Magyar földrással egyet sem láthatni; innét talán az világlik ki, hogy az egész pesti magyarosodás csupán divati, 's a' vésznapokban természetesen a' divat senkinek sem jutván eszébe, szívök tetetlenul sugallások követék. — Mások igen sokan panaszolkoznak az utzákat ögyelge, hogy még nem szabad nekik építeni, de az építési tervek még nem egészen készek; híreltik hogy a' nemes városi tanács valamelly felséges tervet ad, melly szerint a' város külrszei épülendének.

V I R Á G N Y E L V.

Garay- és Kunoss-tul.

Cseresnye - (virág.)

Ha lángszerelemben
Gazdag szív boldogít, —
Im, vallomást rebgeve
Elődbe omlost itt.

Eper - (levél.)

Mit érnek ellenedben
A' földi jók?
Becsesh ezerte töled
Egy mátkacsók.

(virág.)

Tekintsd szivem szerelmét,
Feleltsd el rangodat;
Főrendiség, magasb lét —
Boldogságot nem ad.